

Lengyelországban sem könnyebb

1986. február 2., Varsó

1986. február 15., Varsó

Magyar palacsintát a lengyelnek! Ugy döntöttünk Péter barátommal, hogy maszekok leszünk. Összedobunk pénzt és lelkesedést, hátha többre visszük, mint eddig tolmács-fordítóként, amiből elsőjéig általában ki lehet húzni, de semmi másra nem futja.

Számításaink szerint szerény töként elegendő lesz egy N 126-os típusú lakókocsira, amelyet mozgóbüfévé alakítottunk. Angliában láttam két arabot a Windsor melletti Safari Parkban: ennél kisebb bódéból palacsintát, ott sűrűre a fogyasztó orra előtt. Ha ott sorba álltak az emberek, akkor Lengyelországban miért állnának sorba érte, annál is inkább, mert már megszokták évtizedek óta. No, nem az utcai palacsintát, hanem a sorban állást. Tele az ország efféle lakókocsiból kialakított gyorsbúféval, ahol „zapiekanki”-t, azaz melegszendvicset árulnak, ráadásul ugyanolyan a Kárpáktól a Balti-tengerig: kettőbe hasított péksütemény, vajazva, sajtreszeléssel és aprított gombával, kiadással ketchup-csíkkal ízesítve.

Hát — nem oda Buda! Majd mi megmutatjuk: palacsintát fogunk sütni! Egyetlen utcára áruló sütődét sem láttam az országban. Ismerősök, barátok tájtják a szájukat: hogyan fértek el gáztűzhelyestül, serpenyőstül? Tudós pofával szembevigyorgjuk őket: automata süti, gyerekek. Magyar masina. Nem nagyobb, mint egy táskavarrógép. Két ilyen, egy mini-hűtőszekrény, grillsütő vagy infralámpa a melegen tartásra, italkeverő-hűtő automata, mosogató — mind elfér szépen. A lakókocsi átalakításának rajzos tervét látva elismeréssel hümmögnek.

Gdansk barátunk, aki vajdasági cserkészpáncsnok, igen jó horizontális kapcsolatokkal rendelkezik, öt vesszük hát célba: segítene elintézni pár dolgot a tengerparton — ott akarjuk megcsinálni az első pár milliókat... Helyet, engedélyeket, ügyintézés gyorsítását. Meg is ígéri, jókat röhögve rajtunk. Mert hogy újságíró és közgazdász által sütött bódé palacsintát még nem evett. Jó heccnek tartja. Szerintünk tüzletnek sem rossz.

A gdanski Kisiparosok és Szolgáltatók Szövetségénél, amelynek mint minden maszek, tagjává kötelező válnunk, adnak egy tájékoztató formanyomtatványt. Tizenkét pontból áll, tizenkét dokumentumot kell hát beszerezni. Ha megvan mind, jöjjünk vissza, addig nem is állnak szóba velünk egyáltalán.

1986. március 30., Varsó

Hathetes utánajárásba került, míg nagy nehezen kipipálhattuk az utolsó pontot is a tizenkettőből. Voltunk székelnél, vizelni, vért adni, tudósúrón és alkalmassági vizsgálaton. Voltunk a lakóhelyünk szerint illetékes tanácsnál és az adóhivatalnál. Hiteles fordítónál és a rendőrség közlekedési osztályán. Ez utóbbinál azért, hogy átírassuk egy ismerős ismerősétől vásárolt új kincstűntet: a lakókocsit. Alig egy hónapba telt, amíg levadásztam a mini-hűtőszekrényt és az italkeverő gépet, amelynek a tartálya az első használatkor eltört. A gép a mai lengyel statisztikai átlagfizetés kétszeresébe került. Rajta a minőségjel: 1*. Miután tartály nélkül a gép használhatatlan, mehettem keresni újat. Garancia? Olvasom a tájékoztatóban: „a szer-

kezet üvegéből készült részeire nem vonatkozik”. Az tüzletben — persze — nincs, nem tudják, nem is lesz, nem szokott lenni. Nosza, gondoltam egyet, leadtam a töröt-tet a Minőségvizsgáló Intézetbe; kiderült, hogy nem az előírások edzett üvegből volt. Tehát mégiscsak jogosult vagyok térítésmentes cserére. Leveztem egyet a gyártóval és — csodák csodája! — megjött az új búra. Csak az idő, a drága idő múlt el megint fölösleges vacakolásra.

Becsémpészünk Magyarországról a palacsintásütő gépet is. Átszereltük a lakókocsit. Az áramellátást villanyórán keresztül kell megoldani, hogy tisztességgel fizethessük a számlát azoknak, akik megengedik, hogy a hálózatukra telepedjünk. Egyfázisú villanyóra persze hiánycikk évek óta. Szerencsére akadt egy állami villanyzerelő, aki némi felpénzért kerített egyet nekünk. Mi több, szerzett duplán szigetelt nullavezetékes kábel a belső és az előírásoknak megfelelő háromeres légvezeték a külső bekötésekhez is.

Megvolt hát a tizenkét pont. Irány Gdansk. A Kisiparosok és Szolgáltatók Szövetségénél az előadó átnézte a papírjainkat, majd közölte, hogy a gyűjtemény közel sem tökéletes: kell még az utánfutó fényképe (2 pld), a forgalmi engedély xerox-másolata (2 pld), az elektromos hálózat szerelési rajza, szakember jóváhagyásával, valamint a belső berendezés műszaki vázlatát három vetületben.

— Asszonyom, Gdansk és Varsó között a távolság csaknem 400 kilométer. Miért nem közölte mindjárt az elején ezeket a követelményeket is?

— Nem én informáltam magukat annak idején, hanem a kolléganóm, aki most szabadságon van. Órá haragudjanak.

Pénteki nap volt. Az előadó szerint, ha a jövő keddig nem hozzuk a hiányzó függelékeket, lecsúszunk a döntőbizottság e havi üléséről és akkor csak május közepén szünetelhet határozat felőlünk.

Rohanás Varsóba. Szombat reggel kölcsönkértem Bogdan cimborára polaroidját. Szerencsére a Varsótól 60 kilométerre, egy falusi pajtában garázsírózó lakókocsink pót-rendszámtáblája velem volt.

Nosza, kerestünk egy ugyanolyan típusú utánfutót az egyik parkolóban, a rendszáma főlé oda-biggyesztettem a mi táblánkat és lelőtünk a polaroiddal. Hétfőn Péter lemásoltatta a forgalmi egy ismerős vállalatnál, én meg még vasárnap elkészítettem a műszaki vázlatot.

A szomszéd villanszerelő egy üveg vodkáért lebélyegezte az elektromos tervet. Péter hétfőn reggel elrepült Gdanskba a kiegészítő dokumentumokkal és leadta őket az előadónak.

1986. április 24., Varsó

A maszekok szervezete f. hó 15-én ülésezett, nyilván megvan a döntés és a papírjaink már a gdanski városi tanács kereskedelmi osztályán vannak.

23-án telefon Gdanskából: Marek azt kérdezi, mi van velünk, mert most beszélt a tanácsi kapcsolattal, aki azt mondja, hogy eddig híre-hamva sincs a dossziénknak. Telefon a maszekokhoz — kiderült, hogy elfelejtették időben át-

küldeni. Tébody. Most csak május közepén kerülünk sorra. A június 1-jei indulásból már nem lesz semmi.

Minden pénztünk elvitte a beruházás. Ha egy hónapon belül nem kezdek keresni, kiakaszthatom a számat. Várunk tehát. Dél-Amerika, Spanyolország jut eszembe: „manana”, holnap. Mindenki ráér. Nem értik, mit idegeskedem, hiszen amin az ember nem tud változtatni, nem éri meg az ósz hajszálakat. „Normalka — mondja a tapasztalt lengyel — Ez van”.

1986. május 30., Gdansk

Végre valami konkrétum: a tanács engedélye megvan, csak épp nem tudunk megegyezni a helyben.

Ók: — A Dugi Targ-on már van két melegszendvicss lakókocsi.

Mi: — Az egy elég hosszú utca, mint a nevéből is látszik. Egyébként mi palacsintát és úditót árulunk.

Ók: — Az mindegy. Ezek a bódék zavarják a sétálóutca forgalmát.

Mi: — A másik kettő nem zavarja?

Ók: — Nem annyira, mint három. Amazokat is ki fogjuk ebrudalni onnét.

Mi: — De hiszen ott jár a legtöbb ember és az egész utcában nincs egy állóbüfé, egy gyorskiszolgáló...

Ók: — Majd csinál a közért.

Mi: — Még az idén?

Ók: — Idén már nem. De folytatban van az ügy.

És így tovább. Marek sem tud segíteni. Nem adnak helyet sem a Motawa-parton, sem, a piacon. Pedig a kocsink igen dekoratív: piros-fehér-zöld csíkok ékesítik, tisz-

ta, nett, csillogó kívül-belül. A konkurenciáé semmilyen tekintetben nem veszi fel vele a versenyt, kivéve, hogy ők működnek, mi meg nem.

1986. július 30., Sopot

Végre. Tíz napja működünk. Ahhoz képest, hogy február másodikán kezdtük el szervezni ezt a palacsintaárus mozgóbüfét, nem valami nagy öröm. A szezon fele már elmúlt.

Szegény Marek minden követ megmozdított az érdeklünkben. Sajnos, túl magas szinteken. De hát ki tudta, hogy ócska kis rosszindulatú előadókön múlik minden. Meg köljalfőnökökön. Mert itt voltunk mi már munkakészen a sopoti mólón egy hónapja is. És hiába lobbogtunk a gdanski engedélyeket, a helyi köljált cseppet sem hozta zavarba, közölték, hogy nekik joguk van a helyi viszonyokra való tekintettel kiegyesíteni az általános előírásokat.

Ók: — Az egyrekeszes mosogató helyett tessék beépíteni kétrekeszt és egy miniboylert is a melegvízes mosogatóhoz.

Mi: — Uram, ószre sem készültünk el.

Ók: — Korábban kellett volna felkelni, kérem. Aztán: nincs tojásmosójuk, tehát a tészta nem keverhetik helyben. Tessék szerződést kötni egy közeli étteremmel, ahol bekeverik maguknak. A szállítást speciális ételszállító járművel kell megoldani. A hűtőszekrényük túl kicsi a romlandó anyagok tárolásához, így például túró, tejföl...

folytatás a 4. oldalon

1989. június 20.

DÁTUM

3

Botladozó bizalmik

Ön kit választ?

Van ugye mostanában számos, komoly probléma: a csőd felé rohamléptekkel maszózó (nép?)gazdaság, a belőle kórosan mind nagyobbra kinövő infláció, milliók elszegényedése, átgondolatlan, megalapozatlan döntéseket hozó kormányzat (persze, amit a Németek úr átvett...?), szétesni látszó MSZMP, az Ellenzéki kerekasztal (vagy már szögletes?) köré egyre többen székelt húzó... S a sort az olvasó folytathatná, a mindennapos ütközéseit kifejezve, biztosan nyers szavakkal.

Soha nem tapasztalt változások korát éljük. Változni akar a szakszervezet is. A felsorolt problémák gyűréjében. Választanak. Választani kell a szervezett dolgozóknak, csoportja élére egy bizalmi. Ki legyen az? Mit tud tenni?

A társadalmi változásoknak hatni kellene a munkahelyek átrendezésére is. Nem tudom megítélni mit igazol az országos gyakorlat. Tartok tőle, nem a reméltet. Attól is, állnak még szögesdrótkerítésük. Ott biztonság, ahol ma is — a nyugdíjhoz közelítve, de az atyáristennek sem annál előbb távozni készülő — kipróbált „harcosok” ülnek a vezetői székekben. Azokra gondolok, akiket úgy tíz, vagy több éve már, a totális

uralmát élvező MSZMP ültetett abba a székbe bele.

Központi irodaépületek előtt, s oda csak egy magasugró reformszellem repülhet be, no meg akit a portás enged. Nos, a szakszervezeti mozgalom sem szakítható el ezektől. Hiszen megjelenése, első fellépése óta soha, sehol nem szigetelődött el a környezettől, a közegtől, amelyben tevékenykedett. Mára így is hirdetik programjukat: „A megújulás, a szakszervezeti mozgalom önálló arculatának visszaszerzése, karakterisztikus körülhatárolása teszi még inkább lehetővé, hogy a különböző társadalmi szférák közötti kapcsolat egymásra hatása új tartalommal gazdagodjék.”

Világos!

Az már nem, hol, hogyan tud érvényt szerezni e gondolatok áttörésére. Az sem, milyen bizalmi lesz alkalmas? Netán az, aki arcnélküli, igazságtalan, társai mellett akkor kiálló, ha ő már tudja mennyi mozgóbüfét kap, s utána javasol differenciálást? Vagy olyan, aki képtelen érvelni, társainak törekvései, szándékai mellett? Aligha!

Az már igen: aki nem megszavazva, választva van, arccal bíró ember, aki magatartásával rászolgált, s képes megfogalmazni társa(i) követelését. Aki képes megszabadulni régebbi

és újabb keletű hibák, egyoldalúságok terheitől, akár, mert az élet túllépett rajtuk, akár, mert kezdetben sem valós alapokra épültek.

Aki nem tehetetlenséget sugalmazó öntelt. Akinek van önbecsülése, magabiztossága.

Jól tudjuk: a munkajövedelmek, a reáljövédelmek területén radikális fordulatot kellene tennie, elméie. Legalább azt: a végzett munkának ne kivégzett bére legyen. Ennek a lehetőségére nálunk egyelőre elég szerény. A bizalminak ezzel is számolnia kell: mert azért a szakszervezeti funkciókban még kicsi a tér. A legkisebb eredményért is keményen meg kell küzdenie.

Nagyon sok múlik azon, a szakszervezetek tagsága mennyire ismeri fel: a helyes kiválasztás tőle függ. Optimizmus kell: mert arra szükség van, egyre több kell belőle. Hiánycikk, mint gyakran az a bizonyos papír. A töretlen hit a jövőben, vitathatatlanul ide tartozik. Bizalomra vár a bizalmi jelölt. Megkapja? Attól a dolgozótól nem, aki mára az önbizalmát is elvesztette.

Tisztelt bizalmi! Menni kell az úton, nem külső parancsra, inkább belső indíttatásra. Csak el ne botoljon!

Petőfi László

Június tizenhatodikán

Állunk, szorongunk tucatnyian egy áruházi TV-készülék előtt. A képernyőn színes képek peregnek. Látjuk a feketébe öltözött Hősök terét, a tengerre emlékeztető imbolygó emberáradatot.

— Mi van ott? — kérdezi valaki.

— Most temetik Nagy Imre miniszterelnököt és a többi ötvenhatost — világosítják fel a tudatlant, aki szó nélkül beáll közénk alkalmi nézők közé.

Előlép egy eladó és felhangosítja a készüléket. Elhangzik az első kivégzett neve: Alapi László gépkocsikísérő. Élt: harminchét év. Majd, Andi József, Angyal István nevét halljuk, és folynak, folynak a nevek ábécé-rendbe szedve, miközben egyre többen szorongunk a készülék előtt. Lassan elül az áruház moraja; teljes a csend, csak a mozgólépcső kattán valami ismeretlen ritmusban, mint valami túlvilági óra.

Kanyó Bertalan... Katona István... Katona Sándor... hangzanak tovább a nevek könyörtelenül.

— Úr Isten, ennyien — sóhajt valaki, és lassan ráeszmélünk a kiejtett szó döbbenetes erejére. Megpróbálunk elkapni egy nevet; mögé képzelné egy arcot, de ehhez a képhez cellák sötétje és téglákkal kirakott börtönudvar is társul, amivel nehéz megbirkózni.

A hátam mögött újra megszólalnak: Ez nem lehet igaz! Dermédesemben magamhoz ölelem a szavakat, mint egy mentőövet; hátha csakugyan mindez nem is igaz. Hátha csak egy film pereg előttünk. Mindaz amit látunk, nem egyéb, mint

egy elrontott előadás. Milyen jó is lenne ezt hinni; mint kisserác koromban, amikor azzal vizsgáltam, hogy a kedvenc macim elvesztett lába kinő majd egyszer. És a készülékből folynak tovább a nevek, nevek, nevek.

Már az életkorokra figyelek: élt huszonhárom évet, élt harmincegy évet, élt tizennyolcat. Szörnyű-szörnyű — hallom ismét — és menekülök megint. A szakmákra figyelek: fűtő, segédmunkás, ügyvédjelölt. Mindhiába, minden szó mögött egy derékbatört emberélet. Egyre nagyobb súllyal nehezedik ránk egy érzés, amivel nem tudok mit kezdeni. Nyomaszt. Nem tudom mi ez. Érzem, hogy belepirulok. Jó volna elsöknöni e lőle, de egy fiatal női hang lassan tagoltan kimondja az érzés okát, mint valami konklúziót: szégyen.

A képernyőn hosszú, hosszú sorokban, lassan méltóságteljesen emberek jönnek. Kezükben virág. Sok szép tarka virág, mint megannyi elszakított, elfelejtett remény. Jó volna elfelejteni mindezt. Kilépni az időből, ahol nem ér utol ez a rettenetes névsor.

Kibotorkálok az áruházból; dudák, harangok szólnak. Emlékezetem homályából megpróbálok előkotorni valami jó erős lelki kapaszkodót, de nem jut eszembe semmi. Lassan mégis feldereeng valami. Egy Babits-sor, amit a rádió reggeli adásában hallottam viszont. Setén, sután hozom össze a szavakat, de így is jó, nagyon jó: Kicsit lejjebb a fejjel, de a szívet föl, barátaim, a szívet, azt föl.

Balázs

Továbbra sincs hír Demse Péterről

Pénteken közöltük a zombaiakat azóta is foglalkoztató hírt, hogy idős plébánosuk, Demse Péter bácsi nem érkezett meg Bukarestbe. Sajnos, ma sem tudunk megnyugtató hírről a zombaiak tartózkodási helyéről. A szekszárdi segédpüspök úr is csak a zombaiak aggodalmában

osztózik. Kalló József kétyi plébános úr viszont elmondta, hogy az általa Klézsére küldött táviratra ezidáig nem érkezett válasz. Nem tudni azt sem, hogy megérkezett-e a címzetekhez az a távirat, amiben Demse Péter bácsi hazatérésének várható időpontjáról érdeklődik.

Reméljük azonban, hogy az idős plébános ma hazatér romániai útjáról, és jelenlével megnyugtattja a híveit.

Olvasóinkat értesíteni fogjuk, hol, merre járt a zombaiak féltőn szeretett papja, s mi történt vele.

Szegények vagyunk, de a sajátunkban

Sokat hallani manapság az egykor több-kevesebb felső ráhatással egyesített községek önállósodási törekvéseiről. Népszavazások, falugyűlések, viharos tanácsülések jelzik azt az utat, amelyre a kisközségek lépni akarnak. Azt, hogy ne egy másik, nagyobb településen, ne a fejük fölött döntsenek az őket közvetlenül érintő kérdésekben. A régi iskolaépületek ma már rogyadoznak, de azért az iskolák „visszakörzetesítése” is megkezdődött. Igaz, ma sokszorosan több pénz kell ehhez, mint az egykor jó állapotú iskolák elnéptelenségehez.

Úgy tűnik, az önállósodás első lépése, hogy az adott településnek önálló tanácsa legyen, mert ez a többi kérdés megoldásának is a kulcsa. Kisdorog népe az elsők között ébredt, hisz az Elnöki Tanács határozata értelmében idén január 1-től újra önálló lett a kisközség.

— Az egyesítésbe mi soha sem nyugodtunk bele — kezdi a beszélgetést Laufer János tanácselnök. — Erővel raktak össze bennünket, úgy lettünk Tevel társközsége. Kisdorob mindig önálló volt. Régebben körjegyzőség működött itt. Tabód és Bonyhádvarasd tartozott ide, de csak az adminisztratív ügyintézésre. A települések pénzügyileg akkor is önállóak voltak.

Most, tizenhét év után, nem lehetett könnyű a talpraállítás... — Először az igazgatási, pénzügyi apparátust kellett lét-

rehozni. A közös tanácsban nyolcan voltunk előjárósági tagok, engem választottak meg tanácselnöknek, részben azért is, mert olyan munkakörben dolgozom, hogy mellette, tiszteletdíjasként, a tanácselnöki munkát is el tudom látni.

— Mi a főállása?

— Az általános iskolában vagyok karbantartó. Ott már reggel ötkor kezdem a munkát, hogy nyolcra a tanácsházán lehessenek, és napközben is hol itt, hol ott vagyok.

— Hányan vannak főállásban a tanácsapparátusban?

— Hárman. A tanácsitkár Domokos Márton, aki egyébként agrármérnök végzettségű, de igazgatási tanfolyamot végzett, őstől pedig a veszprémi tanácsakadémián tanul, mellette az igazgatási és pénzügyi előadó függetlenített meg.

— Nem lehetett könnyű elindítani a munkát...

— Miután az önállóság tény lett, a megyei tanács megbízta a bonyhádi VB-titkárt, dr. Sebestyén Istvánt, hogy patronáljon bennünket. Neki köszönhető, hogy szinte zökkenőmentesen sikerült beindítani a munkát, elkészíteni a pénzügyi tervünket, amit a tanácsülés után jóvá is hagyott.

— Jobb lesz a kisdorogiai élete azzal, hogy önálló tanácsuk van?

— Nézze, a tizenhét év alatt, amíg társközség voltunk, háromszázzal csökkent Kisdorog lakossága. Most kilencszázötven a lélekszám, amit úgy tűnik, sikerül stabilizálni, sőt olyan jelek vannak, hogy esetleg növekedés is várható.

— Miből következett erre?

— Járja végig a községet. Sok új ház van. Aki házat épít, az hosszú távra tervez. A fiatalok kérték, alakítsunk ki zártkerteket a határban, hogy szőlőt telepíthessenek. Előrehaladott tárgyalást folytatunk erről a termelőszövetkezettel, rövidesen mintegy öt hektáryi területet veszünk át erre a célra a község egyik legszebb helyén.

— Konkrét eredményről, juttatásról is beszélhetünk?

— Az idén elkészül az Ady Endre utca szilárd burkolata. A tanácsnak hétszázezer forintja van erre, amihez a portánkénti hatezer forintos hozzájárulás és sok társadalmi munka jön még. Elkészült az idén a személtételep, teljes egészében társadalmi munkában, pontosabban négy hídigyűrűt vettünk összesen 3 800 forintért, a földmunkát a tévész gépei végezték, az odavezető úthoz szükséges több, mint ötszáz tonna követ is a tévész, illetve a Hőgyészi Állami Gazdaság teherautói szállították. A zuzalékaúti elterítését pedig a lakosság — köztük nagyon sok nyugdíjas — végezte.

— Láttam, hogy a sportpályánál is építkeznek...

— Az öltöző már régebben elkészült, most a tetőtérben olyan létesítményt szeretnénk kialakítani, ahol a fiatalok, de a község valamennyi lakója, a szabadidejét kulturáltan eltöltheti, ahol szórakozhat, kikapcsolódhat.

— Mennyi pénzből gazdálkodik a tanács?

— Az összes pénzünk 7,2 millió forint évente. Az iskola négymillió költséggel dolgozik, a maradékból kell a községi feladatokat megoldanunk.

— Nem sok pénz. Gondolom, hogy sok mindenre nem telik. Mi a legsürgetőbb, mielőbb megoldásra váró feladat Kisdorogon?

— A magasabb fekvésű helyeken kiapadtak a kutak. Sokan úgy hordják vödörben a vizet, épp ezért már a versenytárgyalást is meghirdettük a község ivóvízhálózatának elkészítésére. A lakosság nyolcvan százaléka vállalta a családokénti harminchatezer forintos költséget. A versenytárgyalásra eddig tizenhat cég jelentkezett. Ha eldől, hogy ki lesz a kivitelező, rögtön megkezdjük a munkát. Új kútunk van, csak a csőhálózatot kell lefektetni, amiben a lakosság társadalmi munkájával is számolunk.

— Úgy gondolom, egy-egy ilyen nagyobb munkánál talán

jól jönne a társközségi létből adódó nagyobb anyagi lehetőség. Mert a társközségek a közös költségvetésből többet is tudtak nyújtani egy-egy komolyabb volumenű beruházásra...

— Ez igaz, esetenként a nagyobb kalapból több jutott, de az nem volt egyenletes. A kis-

dorogiaiak mindig úgy érezték, hogy a tevelieknek több jut, az ottani beruházások viszik el a mi pénzünket. Most amit elkezdünk, amit csinálunk, azt magunknak csináljuk. Lehet, hogy szegényebbek vagyunk, de a sajátunkban vagyunk azok.

T. J.

MEGALÁZÓ...!

Naponta ezrével indulnak vállalati és magán személygépkocsik a fővárosba, több ezer liter számra pazarolva az üzemanyagot — egy-kétórás értekezletek, megbeszélések, személyes arcvizitek és kunyerálások kedvéért.

E „felrendeléseknek” nagy része elkerülhető lenne, ha a torz közlekedéshálózat nem akadályozná, hogy a kényelmes fővárosiak hajlandóságot mutassanak arra, hogy „vidéki” értekezleteket jelenlétükkel megtiszteljenek. Ha a budapesti telefonhívások minősége megfelelné a kultúrországok postájától elvárható kívánalmaknak.

A pécsi polgár legalább hat órát tölt vonaton vagy személygépkocsin egy-egy fővárosi útja alkalmával. Számos értekezlet délután 2 órakor kezdődik; a fővárosi még így hazaér vacsora. Ugyan kit érdekel, hogy a szegedi, szekszárdi, debreceni vagy pécsi vendég mikor esik be az ágyába?

1988 őszén jelent meg a vidéki közéleti telefonkönyv. Józan ésszel feltételezhető lenne, hogy legalább a nagyobb városok postahivatalai árusítják. Csak hogy kár a jónan észre hivatkozni: ezek csak Budapesten rendelhetők meg, ha egyál-

talán vállalkoznak arra, hogy utánvéttel megküldik, ha annyi példányszámot nyomtattak, hogy ahhoz az érintettek is hozzájussanak...

Mint ahogy a Statisztikai Kiadó Keleti Károly utcai könyvesboltja sem küld megrendelésre vidékre kiadványokat, akinek kell, menjen fel értük... A lista végtelenül hosszú, a vasúti menetrendtől a felvételi jelentkezési lapokig és tájékoztatókig sok minden belefér. Így például középiskolai tanökönyvekhez a felvételi bizottságok tagjai vidéki könyvesboltokban már régóta nem juthatnak hozzá. Végezzenek „kutatómunkát”, hátha találnak valahol Pesten...

Az országot nemcsak az elkövetett politikai és gazdasági tévedések, bűnök és hibák tették tönkre: ebbe beletartozott, hogy a főváros gyarmatává súlyosult a vidéket, az esélyegyenlőség nemhogy csökkent volna az elmúlt évtizedekben, hanem még növekedett is. A főváros és a vidék közötti „kapcsolattartás” milliárdokat emészt fel, pazarolva az ország népességének 4/5-ét kitevő vidékiek idejét, és erodálva azok idegeit.

Pécs, 1989. június 14.

Vuics Tibor

4

DÁTUM

1989. június 20.

Egy maszekság krónikája

Lengyelországban sem könnyebb

folytatás a 3. oldalról

Mi: — A közérben ott savanyodik naphosszat a pulton, legyek örméje. Mi azonnal elkészítjük és eladjuk. Nem igényel éjszakai tárolást.

Ök: — Lényegtelen, uraim. A szabály, az szabály. És itt van még az italkeverő ügye. A móló csapvizét nem használhatják hozzá, csak forralás után.

Mi: — De kérem! A triciklis szódavíz-árus is onnan tölti fel a tartályát. Neki lehet?

Ök: — A szódavíz a közért alkalmazottja, más kategóriába tartozik.

Mi: — S akkor milyen üdítőt árulhatunk? Üvegeset nem áll módunkban tárolni.

Ök: — Áruljanak fóliázottat. Megadom a helybeli gyártó címét. Megadta. Újabb rohangálások, kiadások. Átszereltünk és felszereltünk. Szerződést kötöttünk tesztákeverésre. Hogy legyen papír. Mert amúgy befűggyöngyünk és azért is a kocsiiban keverjük. Szállítgassa a hóhér. A tojásokat hiper-mangános-ecetes vízben fertőtlenítyük. Ha nagyanyámnak jó volt úgy, másnak is jó. Halál a köjálra.

Nagy érvágás, hogy az italkeverőben produkálható hideg és ízletes üdítő helyett ezt a fóliázott bambit kell árulnunk. Olyan, mint a langyos vízben oldott savanyú-cukorka; a fólia rosszul zár, ragad tőle minden, kell a kutyának, hiszen mindentűt ugyanezt árulják a környékünkön, ráadásul haszon-alig van rajta.

Hanem a palacsinta nagyon megy. Alig győzzük. Irigykedik is ránk a móló összes büféje. Az emberek, amíg a sorukra várnak, tárt szájjal bámulják a gépek hengeréről egymás után leváló palacsintákat. Makulátlan fehér köpenyben, vörös köténnyel a derekunkon dolgozunk, kuktasapka a fejünkön. Kocsink behangosítva, szól a country-zene, remek a hangulat.

A választékunk lengyel viszonyokhoz képest káprázatos: tízfélé töltelek közül válogathat a nagyérdemű. Lépten-nyomon ki kell adnunk valakinek a vásárlók könyvét: nem panaszt írnak bele, hanem dicsőretet. Hogy milyen színes, ötletes a bódé, hogy milyen tiszta, hogy micsoda udvarias a kiszolgálás — mit mondjak, hízik a májunk. No meg a pénztárcánk. Csak akkor üt a guta, ha belegondolunk, hogy hat héttel később indulhattunk a tervezettnél.

1986. augusztus 2., Sopot

Itt járt a köjálfőnök és szinte teljesen megbénított minket. Egy egészségügyi miniszteri rendeletre hivatkozott, mely szerint lakóközsékből csak egyféle ételt lehet árulni. Felszólított, hogy döntsük el, milyen egyfajta töltelekkel akarjuk árulni a palacsintát. Hiába magyaráztuk, hogy itélje magát a palacsintát egyfélének, a töltelekkel meg ne foglalkozzon. Nem lehetett beszélni a fejével, még a külföldi konyak sem hatott rá. Végül a dzsemes palacsinta maradt élve a

választékból. Szerencsére azt már nem írta elő, milyen dzsemes legyen.

Most aztán meggy- és szilvadzsemes palacsintával dolgozunk. A forgalom persze visszaesett — ki a fene eszik meg lekváros palacsintából keztől többet, amikor ráadásul csak ragacsos, meleg szörppel öblítheti le?! Ott tartunk, hogy a napi bevétel épphogy csak fedezi a fenntartás költségeit; a keresetünk kisnyugdíjas szintre esett vissza.

Műszaki gondjaink is lettek. Mellettünk a szabadiéri színpad, ahol a minap óriási hangfalakat szereltek fel és bömbölteték naphosszat ugyanazt az egy szalagot. De ez még hagyján. Egy áramkörtön vagyunk a színpaddal, és ha ott szól a zene, a gépek sőtöngere alig-alig melegszik fel a kellő szintre, folyton utána kell állítani a sütési időt, ha az ember egy pillanatra nem figyel oda, leragad a tesztá, pucolhatjuk a szerkentyűt, a vendég meg vár. Kezd elegünk lenni az egészből.

1986. augusztus 20., Sopot

Bezártunk, mielőtt elkezdtünk volna ráfizetni. Nem tengődés volt a célunk, hanem, hogy napi 12—14 óras munkával színvonalas szolgáltatást adjunk és anyagilag vigyük is valamire, ha egyszer becsülettel hajtunk.

Időközben kiderült, hogy a köjál főnöke a fóliás italt gyártó üzemben csendestárs. Ezért nem ad engedélyt más üdítő árusítására a fennhatósága alá tartozó bódék-

ban. Azt pedig, hogy a rendeleteket az árusok érdekeinek megfelelően alkalmazza, nem holmi könyakokkal lehet elérni, hanem havi száz dolláros sáppal a doktor úr kezéhez. Egy helybeli vén róka fagyaltos, akivel sikerült összebarátkoznunk, elvezetett bennünket Sopot luxusnegyedébe és ott megmutatta azt a kacsalábon forgó, háromszintes, garázsos villát, amelyben a két éve nyugdíjba vonult előző köjálfőnök lakik. A lefüggönyözten panoráma-ablakokon át be lehetett látni a terjedelmes napaliba: állatbőrök a csillógó parketten, festmények, stílbútor, kandalló. A kertben egy metálkék Mazda.

„Albérletben kezdte, amikor idejött” — bólogat elgondolkodva a fagyaltos. „Minimum az autóját rólam szedte le”. A nyugdíjas doktor úr utolsó fizetése a lengyel átlagkereset másfélszerese volt. Aból ugyan a Mazda keréktárcsáját sem venné meg. A hatalmából viszont mindenre tellett.

1986. szeptember 5., Varsó

A palacsintásító gépeket és az italkeverőt eladtam. Most a büfékocsit árulom a maradék felszereléssel együtt. És átkozom magam, hogy ahelyett, hogy hatalomra törnék, még mindig munkával próbálok megkeresni a kenyerem. Pedig megmondták már régen a jó öreg angolok: „When in Rome, do as the Romans do” Rómában tégy úgy, mint a rómaiak. Meg kéne már tanulni végre.

Szalai Attila

Törökbasa elvtárs

Alighanem milliós közönség nézte végig a moziban és a televízióban a Menedékjog című dokumentumfilmet. Bizonyosra veszem hát, hogy nagyon sokan lehetnek, akik úgy reagáltak rá, mint én.

Jómagam sok mindent tudtam már a film megtekintése előtt is Nagy Imréről viszontagságairól a jugoszláv követségen és Romániában, a látotakon nem lepődtem már meg. Mégis újra meg újra elfogott a megdöbbenés, a harag és a felháborodás, míg a filmet néztem, az elbeszélőket hallgattam. És szívemből szólt a harmadik részben Vásárhelyi Miklós, aki — miközben megőrizte nyugalmát — nagyon kemény szavakkal bélyegezte meg a Nagy Imre és küzdőtársai elleni szovjet-magyar-román-jugoszláv összeesküvés részeseit. Ezek csakugyan példátlan galádságok sorozatát követték el, melyekhez fogható bajos talán a civilizált világ legújabbkori történelmében. Nálunk utoljára a török időkben történtek hasonlóak.

A hitszegéseknek, a hazugságoknak, a cinikus machiavelizmuskaknak és a hol kegyetlen, hol nevetséges titkoskodásnak ez a halmaza szinte zavarba ejtette a nézőt: jó harminc év távlatából, az azóta történtek ismeretében nehéz megérteni, mire is volt jó mindez. Mit használt?

A sok visszataszító epizód között számomra talán az volt a leginkább iszonyatos, hogy ennek a kálváriának az elszennvedői mennyire elképzelhetőnek tartották még szörnyűségeiből eseményeket is. Azt például, hogy a férfiak letartóztatása után az asszonyokat legéppuskázzák az erdőben. Vagy azt, hogy ismeretlen helyre hurcolják tőlük kisgyermeküket. És mind eközben egyre jöttek az „elvtársak”.

Jöttek a magyar ávosok, és volt kéjük foglyaik „pártserűségére” hivatkozni. Jöttek a román pártfejesek, és „elvtársi beszélgetéseket” folytattak. Sorra eljött Lélekkufar elvtárs, Harámbasa elvtárs, Haramia elvtárs.

*

A film után megpróbáltam összeszedni magam, és megfogalmazni, mit érzek. Azt hiszem, érzelmeimben nem az iszonyat, nem is a felháborodás dominált, hanem az undor. Mintha furdóre lenne szükségem, hogy megtisztalkodjam.

Emberek, gondoljátok meg: ez a banda uralkodott rajtunk 32 évig. És szinte még egy félórával ezelőtt is igyekeztek taktargatni, elhazudni utálatosságait, elrejteti az őket terhelő bizonyítékokat, és tovább rágalmozni áldozataikat.

Mindenki mocskos, aki ebben segítette őket.

—6

Győzött a „nép csapata”

Zöld asztal melletti csata az újabb milliókért

A közel kétezer nézőből legalább ezren ünnepleni jöttek Pakson a Bóly elleni mérkőzésre. Egy NB II-es csapatot köszönteni, amely sporttörténetet írt a helyi fociban. Ami nem sikerült 1952 és '75. között a Paksi Kinizsinek, a jogelődnek, ami nem sikerült a legutóbbi ütöképes zöld-fehér gárdának pontosan tíz évvel ezelőtt, az most sikerült a Vábró-legényeknek. Feszültség vibrált a kilencven perc alatt a bolyi háson és a kispadon ülők arcán. A kezdet egy könnyed elegáns ünnepi fiesztát ígért: már az első paksi akció után a bolyi háson táncolt a labda. De a folytatás a 85. percig kínkeserves lett, a csereként beállt Livák a PSE színeiben szerzett első góljával ekkor biztosította be a győzelmet. Nem egyszer becsukott szemmel, hátat fordítva reagáltak a szurkolók a pályán történetekre, az igencsak gólvészéllyel fenyegető bolyi akciókra.

— Ha döntetlen lesz a rendes játékidőben — amilyen balszerencsések vagyunk — az ASE kiénekei a szánkból a saját — így az egyik hang a B-t középben. — Ha elbukunk a 11-esekben, mérget memék rá venni, hogy az ASE pont annyival, amennyivel kell, három góllal győz. Mázaszászváron, megveszik a meccset, esküszöm — replikázik a zöld-fehér kalapos, kereplős ceremóniamester.

Világot, pontosabban egy várost megváltó hármassó.

Kinek mi minden juthat eszébe ott a zöld gyepen, ebben a szent minutumban, a pezsgős üvegek durranása, pukkanása közepette. Vábró József vezető edzőnek eszébe juthat az a kálvária, amit a város két csapatának kispadja között megjárta. Négy évvel ezelőtt a háttérben egy kisebbfajta puccsal elmozdítják a mostani bajnokcsapat kispadjáról, a mára már több mint ellenféllel vált ASE kispadján köt ki. Az első NB III-as sikeres év után az atomosok is merészebb álmokat kezdenek el szövögetni és — igaz, a honi edzőmenesztési gyakorlattól eltérően — a Messiásként érkező Botos Vábróval áldoznak. Így tavaly nyártól újból a PSE szakmai munkáját irányítja. Látna az ASE törekvéseit (mint a magyar profik napi két edzés, fokozatosan kész játékosokkal való erősítés), a tradíciók és az érzelmei miatt a városi csapat mellett lándzsát törő paksi sportközvélemény nagy része nem nagyon bízik benne, hogy Dávid legyőzi a Góliátot, vagyis hogy ezúttal a kis hal eszi meg a nagy halat. Nem a tudás, a játékerő alapján jár ki a kis hal titulus a PSE-nek, hanem a finanszírozás, az anyagi lehetőségek közötti különbség miatt. Tudniillik az egyik neves fővárosi klub neves szakosztályvezetője eképpen kérdezte a Bérczesi (ezúttal a házi gólkirály) leigazolásáért kilincselő játékosgyűnökre: „Tudom, hogy Paksról vagy, de a gazdag klubtól, vagy a szegénytől?”

Ez a valós, vagy talán már csak vélt szegénység a PSE mellé állította azokat a híveket, akiknek a kezdetén még tulajdonképpen mindegy volt, hogy PSE vagy ASE. Mint a mesében, a szegénylegényekkel szimpatizál a közönség.

Rákosi Gusztáv szakosztályvezető megjegyzi: — A szegénység már igazából nem áll. Már szeptemberben Sipos Józsi szakosztályelnökkel elhatároztuk, hogy egy bajnokcsapatot menedzselni kell. Tudod, ezt üres zsebbel nem lehet csinálni.

— Akkor az a másfél millió, már nem másfél millió, amibe a foci került a PSE-nél?

Csibészes mosoly a szeme sarkában, ami jelzi, hogy az új szakosztályvezetés már tudta, merre nyílnak azok a kiskapuk.

— Ha mindent forintra átszámolok, akkor már túl vagyunk a triplázáson. Menedzselünk, de ez azért mást is jelentett, mint azt, hogy csak pénzt szereztünk. A csapattal, és annak egyes játékosai, állandóan kontaktusban voltunk.

Borgózs szurkoló csatakiállítások rögtön véget vetnek a dialógusnak. A szurkolói lelemény nem ismer határokat, az „Éljen Vábró Józsi” mellett zeng a mai időkben különösen groteszkül hangzó „Éljen Rákosi” kiáltás. Talán a márciusi frappáns, nálánál jóval nagyobb menedzsereket is felülmúló nyilatkozatával érdemelte ki a szurkolói szimpátiát Rákosi Gusztáv. Amikor az ASE

ellen elszenvedett második vereség után így szólt az ellenfél edzőjéhez, Botos Antalhoz: — Gratulálok, hogy a bajnoktól sikerült elvenni hat pontot. (Ekkor vették át a vezetést az atomosok a tabellán — a Szerk.)

A szokásos ceremónia szertartásában az edző, vállakon a játékosok. Az elismerésből természetesen a legtöbb a csapatot évek óta a középhátvéd posztjáról irányító, játéknak fazon adó, fontos gólokat szerző Blatt Palinak jut. Aki az egész NB III-ból kiemelkedik. Ezt már a nyolcvanas évek elején felfedezték az élvonal és a másodosztály edzői, de elcsábitani — egy rövid időre — csak a Tatabányának sikerült. A paksi lokálpatrióta játékos mindig hajthatatlan maradt. Tavaly is, amikor a szomszédoktól, az ASE-ből keresték. Bizott benne, hogy az anyaegyesületével is beveheti az NB II kapuját. Íme, az álomból valóság lett.

Az ünneplést, az össznépi vígságot diktáló szurkolók azonnal megröhanják a városi rivalizálásban PSE-szimpatizáns tanácselnököt, Jáklí Pétert, aki lehetőségeivel mindvégig egyengette a zöld-fehérek útját.

Mi lesz most? Jó, nekimegyünk az NB II-nek, de bírn fogjuk? Honnan, miből kerül ki az a 3-4 játékos, akikkel az NB II-ben is partiképes lesz a PSE? Direktben ilyen és ehhez ha-

sonlatos kérdések címzettje a város fociszerető első embere. — Gyerekek! Hamarosan nyilvános tanácsulást hívunk össze — bárki ott lehet —, ahol fény derül arra, hogy város mekkora pénzzel akarja és tudja csinálni az NB II-es focit. Mi tagadás, ez a másik komoly csata, amit meg kell nyernie a PSE-nek. Ezt már nem a

zöld gyepen, hanem a zöld asztalnál — Guszti, rajtatok a sor. Hány milliót akartok kisajtolni a városból? — vetem közbe. — Egy ötöst ha megszavaznának, akkor már nem üres zsebbel lebzselnénk a játékospiacra.

Bálint Gy.

Öt és félmillió néző a Bundesligában

Nem sokkal azután, hogy befejeződtek a nyugatnémet Bundesliga első osztályának labdarúgó mérkőzései, a DPA hírügynökség közzétette a nézők számáról készített statisztikáját. Irigylésre méltó a mérleg. Az őszi és tavaszi idény 306 találkozójának összesen 5 549 004 nézője volt, ami 18 134-es átlagnak felel meg. A legtöbb klub mégsem elégedett, mert még több szurkolóra és természetesen bevételre számítottak a pénztárosok.

Hazai mérkőzéseinek legtöbbjét nem a bajnokságot nyert Bayern München, hanem a Borussia Dortmund adta el. A 17. Dortmundi találkozón 532 883 belépőt talált gazdára, ami mérkőzésenként 31 346-os átlag, a tervezett 25 ezerrel szemben. A Dortmundiak mögött a müncheniek állnak a má-

sodik helyen (517 000) és a VfB Stuttgart a harmadik (457 192) az össz-nézőszámot tekintve. A legkevesebben a Bayer Uerdingen bajnoki szereplésére voltak kíváncsiak, 176 800 jegyet vásároltak, ez 10 400-as átlag a betervezett 12 ezerrel szemben.

— Nem panaszkodhatunk klubjaink — mondta Wolfgang Niersbach, az NSZK labdarúgó szövetségének sajtófőnöke. — A belépőköltségek szerzett bevételeket természetesen jelentős mértékben emelte, hogy a szponzorok milliókat adnak a kluboknak, s a hirdetések is jelentős összegeket tesznek ki.

Egyébként nem tudnánk egyelőre olyan magas prémiumokat kifizetni, mint ahogyan azt többben tették, s képtelenek lennének csillagászati összegekért játékosokat vásárolni.

Dühöd olasz szurkolók

Olasz szurkolók összecsapása Firenzében

A vasárnap Firenzében lejátszott Fiorentina—Bologna olasz labdarúgó bajnoki találkozó (0:0) előtt, majd a második félidőben is súlyos rendezettség történt. A Firenzében vonatozó vendégszurkolókat egy alagútban ismeretlen személyek támadták meg.

A szerelvény egyik kocsijába, illetve fülkéjébe égő benzines palackokat hajítottak be, amelyek következtében hat személy égési sérüléseket szenvedett.

A legsúlyosabb állapotban a 14 éves Ivan Dall, Oglíót szállították kórházba, bőrfelületének 75 százaléka igen erősenárosodott az égés következtében, állapota kritikus.

1989. június 20.

DÁTUM

5

Milan Kundera:

BÚCSÚKERINGŐ

Ezzel a gondolattal Jakub egyetértett.

— Csak hogy téged az érdekel, hogyan lehet a szerelmet megszabadítani a nemzéstől, engem meg inkább az, hogyan lehet a nemzést megszabadítani a szerelemtől. Be akarlak avatni a terveimbe. Létrehoztam egy spermabankot a tulajdon öndomból.

Erre már Jakub is fölfülett.

— Mit szólsz hozzá?

— Nagyszerű ötletnek tűnik — mondta Jakub.

— Ugye? Sok nőt kigyógyítottam már a meddőségből ezzel a módszerrel. Ne feledd, hogy számos asszony csak azért meddő, mert a férje meddő. Sok páciensem van az egész országból, és az elmúlt négy évben ebben a városban az én hatáskörömbe tartoznak a rendszeres nőgyógyászati szűrővizsgálatok is. Mi sem könnyebb hát, mint fogni egy injekciós fecskendőt, megöltetni az életet adó anyaggal, és azt a vizsgált nőbe befecskendezni.

— És hány gyerek van már?

— Már évek óta csinálom a dolgot, de a pontos adatokat legfeljebb csak találgatni tudom. Néha nem lehetek biztos az apaságomban, mert a pácienseim — hogy úgy mondjam — megcsálnak a férjükkel. Arról nem is beszélve, hogy többnyire visszautaznak a lakhelyükre, és megcsik, hogy még csak nem is értesítenek róla, eredményes volt-e a kúra. A helybéli pácienseimről persze valamivel jobb áttekintésem van.

Skréta elhallgatott, és Jakub átadta magát a kellemes töprengésnek. Amit Skkrétától hallott, az meghatotta és elbűvölte, annyira jellemző volt öreg barátjára, a javíthatatlan álmodozóra.

— Gyönyörű dolog lehet, ha az embernek annyi nőtől van gyereke — mondta.

— És valamennyien testvérek — tette hozzá Skréta.

Egy darabig némán ballagtak tovább, mélyen beszélték az illatos levegőt, végül Skréta megszólalt:

— Tudod, gyakran mondogatom magamnak, hogy bár sok minden nem tetszik nekünk ezen a földön, mégis felelősek vagyunk érte. Mérheteletlenül dühít ugyan, hogy nem utazgathatom szabadon a világban, de azért sohasem hagynám el a hazámat. És sohasem becsmérelném. Akkor már először önmagamnak kellene becsmérelnem. Ki mit tett azért, hogy lehessen itt élni? Hogy olyan ország legyen, ahol otthon érezzük magunkat... Csak hogy otthon — Skréta hangja ellágyult — otthon az ember csak az övéi között éri magát. És mert azt mondatd, hogy elmegy, úgy döntöttem, megpróbálom meggyőzni, vegegyél részt a művemben. Félretettem számodra egy kémcsövet. Te valahol külföldön leszel, itt pedig eza-

latt sorra születnek a gyerekeid. És tíz, húsz év múlva, meglátod, milyen nagyszerű ország lesz ez.

Az égen fent állt a telihold (ott fog állni történetünk utolsó éjszakájáig, s ilyenformán akár „holdbéli kalandnak” is nevezhetjük): Skréta doktor elkísérte Jakubot a Richmond-házba.

— Holnap még nem utazhatsz el — mondta.

— Muszáj. Várnak — mondta Jakub, de tudta, hogy engedni fog a rábeszélésnek.

— Hülyeség — mondta Skréta. — Örülök, hogy tetszik neked a tervem. Holnap majd meg kell beszélünk a részleteket is.

A NEGYEDIK NAP

1.

Amikor Kamila reggel elment otthonról, a férje még az ágyban hevert.

— Nem kell még indulnod? — kérdezte tőle.

— Minek sietnék. Lesz elég időm azokra a hülyékre — felelt Klíma, átsítozott és a másik oldalára fordult.

Már tegnapelőtt éjjel közölte vele, hogy azon a fűrésztő konferencián addig gyötörték, míg meg nem ígérte, hogy a szabadideje egy részét amatőr együttesek támogatásának fogja szentelni, és most csütörtökön kénytelen egy helyi fürdőhelyen hangversenyt adni valami dzsesszímádó orvossal meg egy másik amatőrrel együtt. Klíma füstölgött és átkozódott, de Kamila csak belenézett az arcába, és máris tudta, hogy a mérge csak színlelés, és ezt az egész koncert dolgot azért találta ki, hogy ezzel takarózzék, miközben valami szerelmi cselszövénnyel tölti az időt. Mindent le tudott olvasni az arcáról: nem lehetett előtte titka. És amikor most morogva a másik oldalára fordult, Kamila tudta, hogy nem azért teszi, mert álmos volt, hanem azért, hogy elrejtse előle az arcát, nehogy ő kifürkésze belőle az igazságot.

Aztán Kamila elindult a színházba. Mikor évekkkel ezelőtt az élet megfosztotta őt a pódium fényétől, a férfi titkári állást szerzett ott számára. Nem volt rossz hely, mindennap érdekes emberekkel találkozott, és a munkaidejét is viszonylag szabadon alakíthatta.

Kamila megérkezett az irodába, leült az asztalhoz, hogy megfogalmazzon néhány hivatalos levelet, de képtelen volt a munkájára összpontosítani a figyelmét.

Semmi sem töltheti el oly teljesen az embert, mint a féltékenység. Mikor egy évvel ezelőtt meghalt Kamila anyja, az bizonyára nagyobb szerencsétlenség volt, mint a trombitás bármelyik kalandja. És az anyja halála mégis kevésbé fájt neki, holott Kamila az anyját mérheteletlenül szerette. Ez a fájdalom azonban nem volt olyan irgalmatlan, mert sok rétegből tevődött össze: volt benne szomorúság, meghatottság, vágy, némi önvád (elégégg gondoskodt-e az anyjáról? Nem hanyagolta el?), még valami csöndes mosoly is. És ez a fájdalom már csak azért is könnyőrelebb volt, mert szétszórtabb volt: A gondolatai az anyja koporsójától elkóboroltak a gyerekkorába, sőt, még messzebb, az anyja gyerekkorába,

a gyakorlati feladatok tucatjait sugallták, miközben tárva-nyitva állt előtte a jövő, s melyben vígasként (igen, rendkívüli néhány nap volt, amikor a férfi a vigasza volt) hűségesen ott állt mellette Klíma.

A féltékenységből eredő fájdalom azonban nem szóródott szét a térben, hanem fűrésztől egyetlen pontot vett célba. Nem volt semmiféle eloszlása, kiterjedése. Míg az anyja halála a jövő ajtaját nyitotta ki (az új, elárult, de felnőt jövőt), a férje hűtlenségéből származó fájdalom semmiféle távlatot nem nyitott. Minden egyetlen (változatlanul jelenlévő) képzetre összpontosult, egy hűtlen testére, és egyetlen (változatlanul jelenlévő) szemrehányásba merevedett. Mikor meghalt az anyja, akkor tudott zenét hallgatni, sőt, még olvasni is. Olyankor viszont, amikor a féltékenység tört rá, akkor egyáltalán semmit sem tudott tenni.

Amint Klíma közölte vele, hogy el kell utaznia, megfogalmazódott benne az ötlet, hogy elmegy abba a fürdőbe és meggyőződik annak a gyanús koncertnek a valódiságáról, de aztán elhessegette az ötletet, mert tudta, hogy Klíma gyűlöli a féltékenységet minden megnyilvánulását. De a féltékenység úgy működött benne, mint a felpörgetett motor, és ő nem tudta megállni, hogy fel ne emelje a telefonkagylót. Azzal álltatta magát, hogy minden különösebb cél nélkül hívja a vasútállomást, csak azért, mert egyszerűen képtelen a hivatali levelekre figyelni.

Mikor megtudta, hogy a vonat délelőtt tizenegykor indul, már el is képzelte, hogyan döng az ismeretlen utcákon és keresi a plakátokon Klíma nevét, hogyan érdeklődik a fürdőigazgatóságon, nem tudnak-e róla, hogy a férje aznap ott ad koncertet, és hogyan derül ki, hogy nincs aznap semmiféle koncert, s végül hogyan vánszorog majd haza, becsapottan és nyomorultan. Elképzelte azt is, másnap hogyan fog neki Klíma a koncertről mesélni, és ő a részletekről faggatja majd. Az arcába néz, hallgatja a kitalált történeteit, és keserű gyönyörrel issza hazugságainak mérgező italát.

Am azonnal meg is fedte önmagát. Nem, így nem szabad viselkednie. Nem tölthet el egész napokat és heteket azzal, hogy a férje után kémkedik, és féltékeny képzelgésbe merül. Fél, hogy elveszít — és éppen a félelem fogja egyszerűen elűzni tőle a féltést.

De egy másik hang állt naivitással az felelte: Hiszen nem azért megy, hogy nyomozzon utána! Hiszen Klíma azt mondta, hogy koncertezni fog, ő pedig minden szavát elhitte! Éppen azért, mert elhatározta, hogy kiirtja szívéből a féltékenységet, ezért vette komolyan, amit mondott! Álomban sem jutott eszébe, hogy ne lenne igaz! Hiszen azt mondta, hogy semmi kedve odamenni! És retteg az unalmas naptól, meg estétől! Csak azért akar tehát utána menni, hogy kellemes meglepetést szerezzen számára! A koncert végén Klíma ingerülten hajlong majd a fűrésztől visszautazás képevel a lelkében, és akkor — no, nézd csak. Váratlanul ő bukkant fel a pódium alatt, a férfi boldog meglepetéssel fedezi fel a tömegben, és később jót nevetnek a dolgon!

Beadta az igazgatónak az irodájába a gondosan megfogalmazott leveleket. Kamilát szerették a színházban. Becstültek benne, hogy bár a híres zenész felesége, mégis milyen szerény és barátságos.

folytatjuk

Köszöntjük

RAFAEL

nevű kedves olvasóinkat

Rafael héber eredetű név, jelentése: Isten meggyógyít. A név viselője egyike volt a négy főangyalnak, akinek két jeles cselekedete ismeretes. Az egyik, hogy megfékezte Ázázelt, aki a földre költözött, feltalálta a szépitőszereket és ékszereket, valamint csábító dallamokkal ingerelte rosszra az embereket. (Alighanem újra leszálhatna érte Rafael a fellegek-ből, bár ki tudja?)

A főangyal másik híres cselekedete volt, hogy segítette és támogatta Tóbiást, aki az ő segítségével vette feleségül Sárát, majd hazatérve meggyógyította vak édesatyját.

A Nap két: 3.47 órákor nyugszik: 19.45 órákor

A Hold két: 21.15 órákor nyugszik: 4.16 órákor

— Népművészeti és kézműves nyári táborokat szerveznek általános iskolásoknak Székesfehérvárott, a Mesterségek Házában. A gyerekek a következő mesterségekkel ismerkedhetnek meg.

Szöveg: június 26—június 30.

Nemezkészítő: július 3—7. Hímző, csipkeverő: július 24—28.

Csúha, csutka: július 30—augusztus 5.

Postás-kirándulás

A Pécsi Postaigazgatóság autóbusszával szervez egy napos kirándulást a Postás Nyugdíjas Klub. A Tamási—Balatonlelle-Buzsák—Karád útvonalon melegen gyógyfürdő, színes népviselet, ebéd a lellei postásüdülőben és bonyhádi vacsora várja a negyvenöt éves kollégát. Az autóbusszal Szekszárdon, a Gemenc Szálló parkolójából indul június 22-én, csütörtök reggel 7 órákor, s a szervezők remélik, hogy minden érdeklődő jól fogja érezni magát.

Horváth Mihály klubvezető

Totónyeremény tájékoztató

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság tájékoztatása szerint a Totó 24. játékhetére 7 330 243 darab szelvény érkezett be.

A nyeremények:

13 plusz egy találatos szelvény 7 darab, nyereményük egyenként 1 357 143 forint,

13 találatos szelvény 2 darab, nyereményük egyenként 950 000 forint,

12 találatos szelvény 253 darab, nyereményük egyenként 22 530 forint,

11 találatos szelvény 3 345 darab, nyereményük egyenként 1 704 forint,

10 találatos szelvény 25 411 darab, nyereményük egyenként 336 forint.

Áldás a Hóhér utcából

Van a Budapesti Műszaki Egyetemnek egy kollégiuma, ahol a diákok sok ellenzéki szellemű kulturális és politikai előadást rendeznek. Ez a kollégium Münnich Ferenc nevét viseli — mert azt kapta valamilyen, ha nem is az áldott békeidőkben, de az áldatlan kádári konszolidáció korában.

Valahogy furcsállom, ha az ellenzéki szellem épp a kádári ellenforradalom egyik atyamesterének a neve alatt fészkel. Valahogy olyan ez, mintha azt mondanám, hogy a Krematórium téren tartják a lakodalmat, a

Sírkert utcában a keresztelőt, vagy a Hóhér utcában a lakosszentelőt.

Tán meg lehetne változtatni annak a kollégiumnak a nevét. Immár. Tán még legfelső minisztériumi engedély sem kellene hozzá, bár az sem tűnik elérhetetlennek. Megintcsak immár.

Igaz, viseli Münnich Ferenc nevét népiesebb gyülekezet is, mint a budapesti műegyetemisták kollégiuma — például a Münnich Ferenc Társaság. De annak jól áll, legalább tudjuk, kikkel van dolgunk.

Étterem a Városligeti tavon

Euro-Profi GmbH néven osztrák-magyar, bécsi székhelyű vegyesvállalat alakult 8,5 millió forintos alaptőkével. A cég tőkéjének 47 százalékát egy magyar egyéni vállalkozó, 53 százalékát pedig az osztrák Gastomatic cég adta.

Az új vegyesvállalat a budapesti Városligeti tavon terasztermet alakított ki, ez vasárnap nyílik meg. A Robinson elnevezésű étteremben 120

vendég számára van hely. A hagyományos magyar ételek mellett olasz specialitásokat is kínálnak. A tizenháromféle pizzát sütő kemencét Olaszországból szállították, a számítógépes italadagoló rendszert — mely pontosan nyilvántartja az elfogyasztott italok mennyiségét — Ausztriából hozták. Az étterem használatát az osztrák fél magyarságú idegenforgalmi és egyéb vállalkozásokat kíván kezdeményezni.

Helikopteres sétarepülés

Helikopteres sétarepüléseket szervez a Balaton felett a nyári főszezonban a Balatonkenesei Egyetértés Mezőgazdasági Szövetkezet.

A háromszemélyes gép forintért vehető bérbe a Balaton

főltti sétarepülésekre. A helikopterek jelenleg Balatonkenesén és Balatonfüreden van fel- és leszállópályája, most azonban újabb alkalmas helyeket keresnek Balatonalmádi, Siófok és Alsóörs térségében is.

Karfiolból készül

Előételek, egytálételek

Karfiol athéni módra

Hozzávalók: 1 kg karfiol, 1 pohár fehér bor, 100 g liszt, só, 2 tojásfehérje, olaj a sütéshez.
A karfiolt rózsáira szedjük, és sós vízben 15 percig főzzük. A bort két evőkanál olajjal és a liszttel simára keverjük, hozzáadjuk a tojások kemény habbá vert fehérjét, s ebbe a masszába mártva a karfiolt, forró olajban kisütjük.

Meleg előételek

Francia karfiolropogós

Hozzávalók: 1 szep karfiol, 2,5 dkg vaj, 2,5 dkg liszt, 3 dl tej, 10 dkg sajt, só, törött bors, őrölt szerecsendió.
A rózsáira szedett karfiolt sós, forró vízben puhára főzzük, majd szűrőbe tesszük, hogy lecsöpögjön róla a víz. Egy kis lábasban megmelegítjük a vaj, beletesszük a lisztet, s egy perc múlva, állandó keverés mellett felengedjük tejjel. 2-3 percig főzzük, megszűszük, megborsozzuk, ízesítjük szerecsendióval és a reszelt sajt 2/3 részével. A karfiolt tűzálló táliba tesszük, leöntjük a mártással, a tetejét beszórjuk a maradék sajttal. Előmelegített sütőben ropogósra sütjük.

Rántott karfiol

Hozzávalók: egy karfiol, só, olaj a sütéshez, liszt, tojás, zsemlemorzsa
A karfiolt rózsáira szedjük, sós vízben felpuhára főzzük, majd lisztbe, tojásba, morzsába panírozzuk és forró zsírban vagy olajban aranyárgára sütjük, rizskörrellet táliba, tartármártást adjunk mellé.

Karfiolsaláta

Hozzávalók: 60 dkg karfiol tisztítva, 30 dkg friss paradicsom, 1 pohár joghurt vagy kefir, 1 citrom, 1 csomó

újhagyma, 1 csomó metélőhagyma, zeller, só, őrölt bors ízlés szerint.

A megtisztított karfiolt rózsáira szedjük, és nem túl puhára, inkább enyhén ropogósra hagyva megfőzzük. A meghámozott paradicsomot a joghurttal és a fűszerekkel, ízesítővel turmixgépben elegyítjük, ezzel keverjük össze a főtt karfiolt és a karikára vágott újhagymát. Tetejét finomra vágott metélőhagymával megszórjuk.

Karfiol ecetben (arab recept)

Hozzávalók: 75 dkg karfiol, 2,5 dl 5%-os ecet, 2,5 dl víz, 1 evőkanál só, 1 cső erős, hegyes zöldpaprika.

A karfiolt 15 percen át forró vízben főzzük. Szitára téve vizét lecsurgatjuk, majd a rózsáira szedett karfiolt üvegedénybe rakjuk. Az ecetet a vízzel összekeverjük, feloldjuk benne a sót, hozzáadjuk a karikára vágott zöldpaprikát, majd ráöntjük a karfiolra. Az üvegedényt lezárjuk. Fogyasztás előtt egy kevés cukorral édesíthető.

Karfiolsaláta (orosz recept)

Hozzávalók: 30 dkg karfiol, 2 savanyított édespaprika, 2 szál sárgarépa, 1 fej saláta, 1 dl majonéz: só, őrölt bors ízlés szerint.

A karfiolt megfőzzük, és amikor lehűlt, rózsáira szedjük. Összekeverjük a felszeletelt paprikával, a reszelt sárgaréppal és a vékony csíkokra vágott fejes salátával. Sóval, borsal és majonézzel ízesítjük.

Karfiol télire

A szép fehér karfiolt rózsáira szedjük, többször váltott vízben megmossuk, majd egy óráig hideg sós vízben áztatjuk. Aztán átrakjuk friss, sós vízbe, és kb. 10 percig forraljuk. A karfiol-rózsákat üvegbe rakjuk, leöntjük gyengén sós, citromos forró vízzel, szorosan lekötjük, és 30 percig gőzöljük.

Az üveget a vízben hagyjuk, majd másnap ismét gőzöljük 15-20 percig.

— Népi kismesterségek címmel népművészeti kiállítás nyílik Székesfehérvárott, a Barátság Házában június 23-án. A tárlatot augusztus 20-ig tekinthetik meg az érdeklődők, naponta 10—18 óráig.

— Kerékpártúrákat szerveznek június 22—24-ig Kaposvárott, a Kilián György Városi Művelődési Központban. A háromnapos kerékpártúra útvonala: Kaposvár—Barcs—Virovitica—Barcs—Kaposvár. A 12 éves résztvevőknek szállást is biztosítanak Barcon.

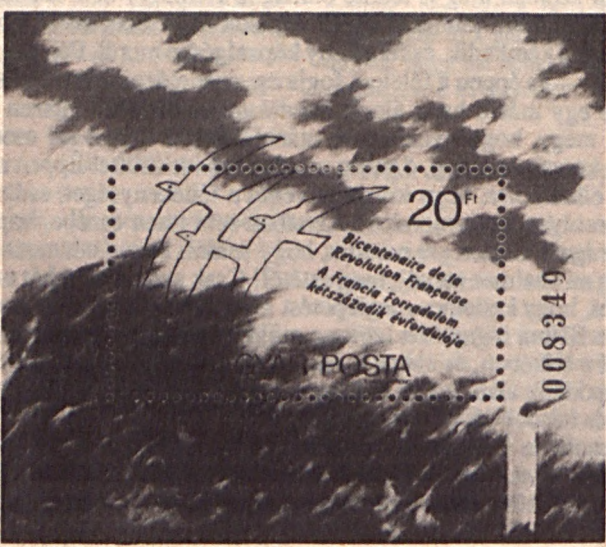
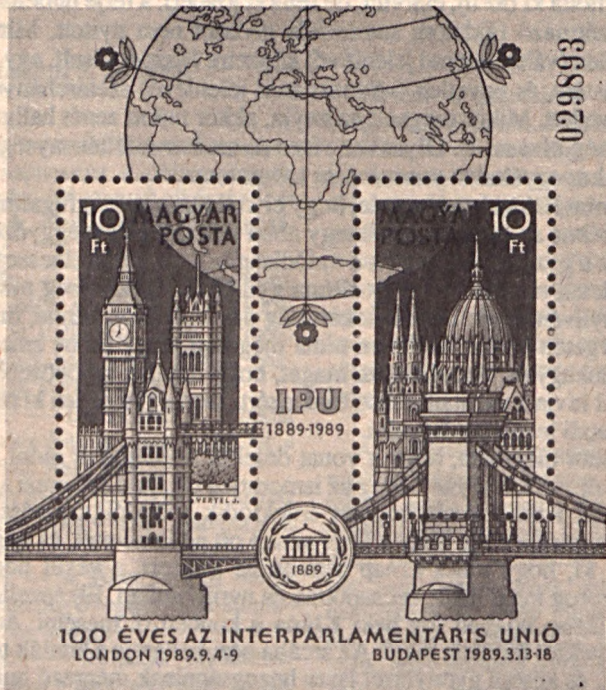
6

DÁTUM

1989. június 20.

Új postai blokkok

A Magyar Posta az Interparlamentáris Unió 100. és a Nagy Francia Forradalom 200. évfordulójára mívés kivitelű postai blokkokat jelentetett meg.

Kossuth Rádió

8.20: Hogy tetszik lenni? 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00—11.00: Napközben. 11.00: Egy falusi nótáriusnak legújabb pest-budai utazása... 11.30: Rólunk van szó! 11.35: Hét szűk évtized. 12.45: Világhírlap. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.10: Magyarán szólva. 14.25: Orvosi tanácsok. 14.30: Dzsesszmelódikák. 15.00: Kapcsoljuk a győri körzeti stúdiót... 15.20: Nóták. 16.00: Tizenhat óra. 16.10: A Szórakoztató Osztály műsora. 17.00: Tér-idő. 17.30: Beszélni nehéz. 17.45: A Szabó család. 19.15: Anna Frank naplója. 20.21: Például a Swiss Air M.Szabó Imre műsora. 20.50: Turgeyev és a muzsika. 21.45: „Hajszálgökök” A Napút festője: Csontváry Koszka Tivadar. 22.00: Hírvilág. 22.30: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. Borkor Jutta és Fülöp Attila énekel. kb. 23.30: Zenekari operarészletek.

Petőfi Rádió

8.05: Kölyökrádió. 8.48: A Nap születése. Pilinszky János verses meséje. 9.05: Népdalkörök pódiuma. 9.30: Maximális sebesség nincs... Forma-1 híradó. 9.40—11.00: Rivaldafényben. 11.05: Világújság. 11.10: Térkép és úravaló. 11.30: Balatonrádió. 12.10: Asztali muzsika. 13.05: Robin Hood. Angol népballadák alapján írta: Puskás Károly. 14.00: Tea hármásban. 15.05: Könyvről — könyvről. 15.15: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. Maruzsa Tibor, Mézszáros János és Varga Zoltán kürtön játszik. 15.30—17.30: Csúcsforgalom. 17.05-21.00: Nyáriidő. 17.30: Tárcsázz! 18.30: Pop-regisztr. 19.30: Hagymányapolók. 20.00: 20 éve volt a wostocki fesztivál. Zenesz beszélgetés. 21.05: Húsz év múlva. Alexandre Dumas Három testőr című regényének folytatása rádióra alkalmazva. 21.30: Savoy Brown felvételei. 22.00: Rádiószínház. 23.15-0.14: Zeneközvetés a hallgató.

Bartók Rádió

9.08: Banda Pál gordonkahangversenye a Régi Zeneakadémia Liszt Ferenc kamaratermében. 10.45: Szimfonikus zene. 12.00: Dido és Aeneas.

Részletek Purcell operájából. 12.44: A Mertens rézfűvös együttes felvételeiből. 13.05: Sikerlemez CD-n. 14.05: Soproni József műveiből. 14.52: Operaházi portrék. Mátyás Mária. 15.22: Évmilliók emberközébe. 15.42: Új Melodia-jezeinkből. Snitker: II. szimfónia. 16.41: A kamarazene kedvelőinek. 17.53: X. Europa Cantat — Pécs 1988. 18.30: A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora. 19.05: A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora. 19.35: Lendvay Kamilló: A tisztességtudó utcalány. Egyfelvonásos opera. 20.14: Liszt: Funérailles. Alfred Brendel — zongora. 20.26: Bach-művek. 21.45: Donizetti operáiból. 22.30: Dzsesszarchívum. 22.58: Kultúrdiplomataként Helsinkiben.

TV1

9.00: Képzőművészet. 9.05: Tévétoma nyugdíjasoknak. 9.10: Brahms — Bernstein ciklus. NSZK filmsorozat. 10.10: Panoráma. 10.55: Mozgató. 11.00: Képzőművészet. 16.25: Hírek. 16.30: Pannon Krónika. 16.40: Hírek német nyelven. 16.45: A Pécsi Körzeti Stúdió német nyelvű nemzetiségi magazinműsora. 17.15: RTV Közösségszolgálat. 17.20: Reklám. 17.25: Szám-adás. 17.40: A kegyelmes úr számsegédje. Szovjet tévéfilmsorozat. 19.00: Reklám. 19.05: Műsorajánlat. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.25: Közlemények. Műsorajánlat. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Szép magyar tánc. 20.10: A klinika. NSZK tévéfilmsorozat. 20.55: Reklám. 21.00: Stúdió '89. 21.45: Tengerentúli magyarok. Dokumentumfilm. 22.30: Telis-televideo. 22.40: Híradó 3.

TV2

15.45: Képzőművészet. 16.00: Henrik Ibsen: Peer Gynt. Tévéfilm. 17.01: TV2. 17.45: BUMM!!! 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.48: TV2. 19.00: Péntek Rézi. Magyar film. 20.10: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Folyton folyvást folytassa! Angol filmsorozat. 21.56: TV2. 22.00: Nézőpont. kb. 22.45: TV2. Napzárta.

Rádió, televízió

Sky Channel

6.30: Üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. 9.30: Panel Pot Pourri. 11.00: Sullivanék. Filmsorozat. 11.30: Skykrónika. 12.30: Gond-fórum. 13.00: Egy másik világ. Amerikai filmsorozat. 13.55: Landscape Channel. 14.50: Változó világ. Filmsorozat. 15.45: Szeretni. Filmsorozat. 16.15: The Lucy Show. Vígjátéksorozat. 16.45: Pindurkák. Rajzfilmsorozat. 17.00: Visszaszámlálás. 18.00: Eurosport. 01.30: Landscape Channel.

Super Channel

7.00: Hírek. 7.10: Időjárás. 7.15: Üzleti hírek. 7.45: Hírek. 7.55: Időjárás. 8.00: Egyveleg. 15.30: Nino Fireto zenés műsora. 16.30: Forró drót. 18.30: Tracking. 19.30: Richard Diamond. Bűnügyi sorozat. 20.00: Biliárd. 21.45: Világhíradó. 22.00: Amerikai profi kosárlabda. 00.00: Hírek, időjárás. Egyveleg.

TV5

16.05: Hírek. 16.10: A süteménykihordónő. Tv-sorozat. 16.30: Vidéki ízek. 16.45: Pihenődő. 17.30: Számok és betűk. 17.55: Hírek, időjárás. 18.00: Rióda. Film. 19.30: Csillogó papiros. 20.00: Te jó ég, kedd van! 21.30: Esetly a daloknak. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás. 22.35: Nada. Claude Chabrol filmje. 00.30: Hiányjelek. 00.45: Műsorzárás.

SATI

6.00: Jó reggel a SATI-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Műsorelőzetes. 9.10: Lassie. Amerikai kalandfilmsorozat. 9.35: Pixi az égi kakukkfészekben. Amerikai rajzfilmsorozat. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Közkezdés. Amerikai sorozat. 10.50: Öleték a háztartáshoz. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: A sárga folyam. Amerikai kalandfilm. 13.00: Tévéközse. 14.00: Horoszkóp, műsorelőzetes. 14.05: Kimba, a fehér oroszán. Japán rajzfilmsorozat. 14.30:

Lassie. Amerikai kalandfilm. 14.55: Az aranylövés. 15.05: Közkezdés. Amerikai családssorozat. 15.50: Öleték természetbarátoknak. 16.00: Pat és Patachon. Dán vígjátéksorozat. 16.25: Az aranylövés. 16.35: Bonanza. Westem-sorozat. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Világűr — Az ember a csillagokat akarja. Amerikai filmsorozat. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Cannon. Amerikai bűnügyi sorozat. 20.25: Időjárás. 20.30: Különleges osztály. Ausztrál bűn ügyi sorozat. 21.25: Hírek. 21.30: Ruby és Oswald. Amerika film. 23.45: Hírek, sport, időjárás. 23.55: Szimba. Brit film. 01.35: Műsorelőzetes.

Jugoszláv televízió

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Tv-naptár. 8.25: Hírek. 8.30: A kis világ. Gyermekműsor. 9.00: Elmulasztották — Nézzéki! 11.00: Válogatás a műhold-programokból. 13.30: A Tv-központok funduszából. 15.30: Hírek. 15.40: Rajzfilm. 15.50: Rádás program. Ism. 16.30: Magyar híradó. 17.50: Tv-napló I. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Mi és a tudomány. 19.10: Időjárás. 19.13: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Lottóhúzás. 20.05: Játékfilm. 21.40: Tv-napló III. 22.00: Kapcsolásos magazin. 23.35: Rádás program. Hírek külföldi turistáknak. 01.35: Hírek. 01.40: Műhold-program. 03.40: A szerdai műsor ismertetése.

2. műsor: 19.30: Tv-napló. 20.00: Kihívás. Komolyzenei műsor. 20.40: Hírek. 20.52: Időjárás. 20.55: Külföldi dokumentum-sorozat. 21.40: Szórakoztató kedd. 23.10: Filmsorozat. 23.55: Időjárás. 23.58: A szerdai műsor ismertetése.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

**TÁJÉKOZTATÓ
A MAGÁNSZEMÉLYEK
RÉSZVÉNYVÁSÁRLÁSI
FELTÉTELEIRŐL**

(KIVONAT)

Egy részvény névértéke 100.000,- Ft. Jegyzéskor a névérték 30%-a kötelezően befizetendő, de ennél nagyobb összeg, sőt a teljes névérték is befizethető.

A részvényjegyzés futamideje 1989. február 16-tól 1990. szeptember 30-ig tart. Ez időszakban az új részvényjegyző tulajdonosi jogait nem gyakorolhatja, de a befizetett összeg után a befizetéstől az alaptőkeemelésről véglegesen határozó közgyűlés napjáig (várhatóan 1990. október 1.) a magánrészvényeseket évi bruttó 17% kamat illeti meg.

Az új részvényes tulajdonosi jogait 1990. október 1-től gyakorolhatja. Ekkor kerül a birtokába az a bemutatóra szóló, forgatható értékpapír, amely évente osztalékra jogosítja, illetve a részvény várható árfolyamemelkedése nyereséget biztosít számára.

**új értékpapír · magánrészvény
· biztos befektetés ·
árfolyam-emelkedés · osztalék**

Hirdessen

a DÁTUMban!

Négy megyében és Budapesten olvashatják
adás-vételi, családi és más jellegű apróhirdetéseit.

Magánszemélyek, kisvállalkozók, szövetkezetek, vállalatok részére

**nagyon előnyös a DÁTUM, mert három napon belül
megjelentetjük hirdetéseiket, melyeket a Magyar Hirdető
Tolna, Somogy, Baranya és Fejér megyei kirendeltségein,
vagy Budapesten adhatnak fel.**

*Első a DÁTUM, kettőn áll a vásár, három az átfutási nap,
négy a megye, ahol terjesztjük hirdetéseiket. Plusz Budapest!*

A Dombóvári Építőipari és Szerelőipari Kisszövetkezet

**rövid határidővel vállalja közületek,
vállalatok, magánszemélyek részére,
fűtésszerelő-, vízvezetékszerelő-, lakatos-,
kőművesmunkák kivitelezését.**

**Várjuk megrendelőink megbízását
központi irodánkban**

Dombóvár, Berzsenyi u. 31. alatt.

Telefon: 74/66-426

MAGYAROK

Irodalmi, kulturális, tudományos folyóirat.

Kiadja a Babits Kiadó, megjelenik havonta.

*Az első és egyedülálló olyan magyar periodika,
amely összekötő kapocs a külföldön élő
és a belföldi magyarok között.*

A külföldi értékesítés mellett belföldön is kapható.

**Megrendelhető a Babits Kiadónál
(7100 Szekszárd, Bajcsy-Zs. u. 7.)**

és a postahivatalokban, megvásárolható a hírlapárusoknál.

Ma királyi-e a posta?...

— kapfingér —

Várható időjárás

Időnként erősen megnövekszik a gomolyfelhőzet, és főként délután szóróvályósan zápor, zivatar alakul ki.

A mérsékelt északi, északnyugati szél napközben meg-

élénkül, egy-egy erősebb zivatarban átmenetileg megerősödik.

A várható legmagasabb napi hőmérséklet kedden 19 és 24 fok között alakul.

Változatos választások

Balra ment a Parlament

A baloldal erősödése a brit Labour előretörése révén, a zöldek és a szélsőjobboldal sikere, valamint a tartózkodás rendkívül magas aránya volt a jellemző az Európai Parlament 518 tagjának tizenkét országban csütörtökön és vasárnap lezajlott megválasztásán.

A testület eddigi közéjobb többsége összezsugorodott, a baloldal a zöldekkel túlsúlyra számíthat, és Rudi Arndt, a szocialistapárti képviselőcsoport elnöke máris bejelentette, hogy a szocialisták megpályázzák a parlament elnöki tisztségét. A kommunisták viszont 1984-hez képest, az olasz kommunisták szavazatvesztésével, több mandátumot vesztek (bár az OKP vígasztalást találhat abban, hogy az 1987-es törvényhozási választásokhoz képest növelte szavazati arányát).

A legnagyobb változást a brit Munkáspárt nagyarányú győzelme hozta, amellyel 15 éve először mért vereséget Margaret Thatcher konzervatív pártjára és mintegy félszáz mandátumot szerzett. A francia zöldek a voksok több mint tíz százalékával léphettek be először az Európai Parlamentbe.

A nyugatnémet szélsőjobboldali republikánusokkal először került egy NSZK-beli ultrajobboldali formáció az Euró-

pai Parlamentbe, ami a francia szélsőjobb újabb 10 százalék fölötti szereplésével, belga és más országbeli elbarátaik előretörésével együtt ismét ennek az irányzatnak veszélyes erősödését mutatja.

Az európai szavazással egy időben Írországból, Görögországból és Luxemburgban törvényhozási választások voltak: Görögországból vereséget szenvedett Papandreu miniszterelnök botrányok-terhelte Szocialista Pártja, Írországból Haughey miniszterelnök törekvése az abszolút többség megszerzésére kudarcot vallott, Luxemburgban a kormánykoalíció megőrizte többségét.

Az új Európai Parlament előreláthatólag erőteljesebben sikraszáll a „szociális Európa” gondolata, az Európai Unió előmozdítása és saját hatáskörének növelése mellett — bár az utóbbit a magas tartózkodási arány nehezíti majd.

Azokat az országokat nem számítva, ahol a voksolás kötelező, átlagban minden második európai választópolgár szavazott csupán. Jacques Delors, a Közösségek Bizottságának elnöke viszont vasárnap éjszaka azzal érvelt, hogy az Egyesült Államokban is hasonló a részvételi arány — az elnökválasztásokon.

Holnapi számunkból megtudhatják, hogy mi köze az indián tolldíszbe öltöztetett bantu négernek a szociáldemokráciához.

Ne lágyuljon, mondjon le!

Nyílt levél Aczél Györgynek

A Magyar Demokrata Fórum pécsi szervezete felszólítja önt, hogy mondjon le országgyűlési képviselői megbízatásáról. Tesszük ezt azért, mert évtizedek óta legfelsőbb szinten nemcsak részese volt az országot jelenlegi szorult helyzetbe hozó hatalomnak, hanem személy szerint is felelős több végzetes kultúrpolitikai döntésért. Ezeknek egy részét már a jelenlegi kormányzat megsemmisítette, más részét jóvátenni igyekszik. Jelenlegi megbízatásaiban és az Országgyűlésen

tanúsított passzív magatartása alapján, nem szolgálja hazánk társadalmi és politikai kibontakozását és külföldi megbecsülését, ezért látjuk szükségesnek, hogy helyét másnak adja át.

Amennyiben önként nem mondana le mandátumáról rövid időn belül, akkor eddigi tevékenységének részletes ismertetésével visszahívását törvényes úton fogjuk kezdeményezni.

Magyar Demokrata Fórum pécsi szervezete

Kanadai látogató

Jönne a tőke, de...

Straub F. Brunó, az Elnöki Tanács elnöke hétfőn délelőtt az Országházban fogadta Guy Charbonneau-t a kanadai szenátus elnökét, aki Szűrös Mátyásnak az Országgyűlés elnökének meghívására tartózkodik Magyarországon. A kanadai politikus találkozott az alternatív mozgalmak képviselőivel is, s a budapesti Gellért szállóban Derek Fraser nagykövet társaságában fogadta a nemzetközi sajtó képviselőit és válaszolt kérdéseikre.

Elmondta, hogy vendéglátóival, Szűrös Mátyással, Straub F. Brunóval, Medgyessy Péter miniszterelnök-helyettesével, valamint Beck Tamás kereskedelmi miniszterrel tartott megbeszéléseit két terület uralta: egyrészt a gazdasági és kereskedelmi kérdések, másrészt a magyar parlamentben érlelődő változások, a parlamenti reform. A gazdasági és politikai kérdések egymással összefonódva vetődtek fel.

Benyomásait úgy foglalta össze, hogy a gazdaság jelenlegi súlyos válságából a felelős magyar vezetők a gazdasági hatékonyság javításában keresik a megoldást, ennek feltétele pedig a külföldi tőke eddigénél nagyobb arányú bevonása lenne. Szerinte az új magyar parlament legitimitása nagyobb garanciát jelent majd a külföldi befektetőknek és akkor lesz majd reális lehetőség a működő-

dőtőke-import érdemi növelésére. A magyar befektetési jártékszabályok szerinte ma még nem megfelelőek. Arra vonatkozóan, hogy a tervezett reformok tényleg megvalósulnak-e az új parlament nyújthat támogatást. A kanadai kormány addig is erkölcsi támogatást nyújthat a magánbefektetők magyarországi vállalkozásaihoz — jelentette ki Charbonneau.

Az MTI kérdésre válaszolva a kanadai szenátus elnöke hangsúlyozta, hogy a magyar export a legnagyobb kedvezményes kereskedelmi elbánásban részesül a kanadai piacon; a két ország szakértői két hete tartottak újabb tárgyalási fordulót a kettős adóztatás eltörléséről, és a két kormány között milyen biztosítékokat nyújtsanak a kanadai üzletemberek magyarországi befektetéseikhez.

Guy Charbonneau, aki maga is közgazdász és üzletember, utalt arra, hogy kanadai cégek már most is több százmillió dolláros magyarországi befektetések terveit mérlegelik és úgy ítélte meg, hogy 500 millió — egymilliárd dollárt is elérhetnek a kanadai befektetések Magyarországon.

Guy Charbonneau hétfőn délután elutazott Budapestről, a Ferihegyi repülőtérre Horváth Lajos, az Országgyűlés elnöke búcsúztatta.

Az MNB devizaárfolyamai

Érvényben:
1989. június 20-án

Devizanem	vételi	közép	eladási
(árf. 100 egységre ft-ban)			
angol font	9611,04	9620,66	9630,28
ausztrál dollár	4716,75	4721,47	4726,19
belga frank	150,15	150,30	150,45
dán korona	808,02	808,83	809,64
finn márka	1407,38	1408,79	1410,20
francia frank	926,31	927,24	928,17
holland forint	2789,30	2792,09	2794,88
ír font	8380,21	8388,60	8396,99
japán yen (1000)	430,64	431,07	431,50
kanadai dollár	5224,07	5229,30	5234,53
kuvaiti dinár	21042,14	21063,20	21084,26
norvég korona	866,40	867,27	868,14
nszk márka	3141,74	3144,88	3148,02
olasz líra (1000)	43,26	43,30	43,34
osztrák schilling	446,28	446,73	447,18
portugál escudo	37,67	37,71	37,75
spanyol peseta	49,39	49,44	49,49
svájci frank	3632,88	3636,52	3640,16
svéd korona	931,97	932,90	933,83
tr. és cl.rubel	2897,10	2900,00	2902,90
usa dollár	6255,83	6262,09	6268,35
ecu (közös piac)	6505,65	6512,16	6518,67

Afgán géprablás

Öten életüket veszítették és 33-an megsebesültek vasárnap, amikor az afgán légitársaság AN-26-os repülőgépe iráni területen lezuhant, miután több, eddig nem azonosított, gépeltérítő hatalmába kerítette. A teheráni rádió hétfői jelentése szerint a repülőgép Irán délkeleti részén, Zából város közelében járt szerencsétlenül.

Az IRNA hírügynökség vasárnapi beszámolója szerint a

repülőgép Kabulban szállt fel, belföldi járatot teljesített, s azért zuhant le, mert a pilóta és a géprablók között verekedés tört ki.

Az iráni hírszolgálati iroda hétfői jelentése ugyanakkor nem tett említést sem géprablókról, sem közelharcról, csak annyit közölt, hogy az AN-26-os kényszerleszállást hajtott végre, miután „iráni légtérbe térítették.”

Szomorú szakszervezeti számok

1988-ban a korábbi év kétszeresére, 650-re emelkedett a meggyilkolt szakszervezeti tagok száma, a letartóztatottak száma pedig hatezer ötszáz fellett volt a világon — tartalmazza a Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségének (ICFTU) éves jelentése. A 97 ország 142 szakszervezeti szövetségének és csoportjának 88 millió tagját képviselő szövetség Genfben megrendezett idejű közgyűlésén hozták nyilvánosságra. A dokumentum szerint az elmúlt évben 79 országban alkalmaztak megtorlást szakszervezeti tagokkal szemben. Legbrutálisabban Latin-Amerikában, ezen belül is Kolumbiá-

ban léptek fel (ahol félezerre tehető a tavaly meggyilkoltak száma), de Afrikában is aggodalmat keltő a helyzet.

A jelentés szerint Romániában „kemény megtorlás” járt a munkásoknak azért, mert független szövetségek létrehozására tettek kísérletet. Salvadorban húsz szakszervezeti vezetőt öltek meg, Brazíliában pedig a kormány tetlen szemlélője volt Chico Mendes nemzetközileg ismert szakszervezeti vezető december 22-i meggyilkolásának. Dánia, Izland és Hollandia tekintetében a kormány kollektív szerződésekre való fokozott beavatkozását bírálják.

A Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. napilapja. Főszerkesztő Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Eördögh Bertalan és dr. Tóttós Gábor. Külföldi tudósítók: Szalai Anitla (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs) és Vig József (Torontó). Munkatársak: Bálint György, dr. Böröcz István, Czakó Sándor, Gadó György, Kapfingér András, Györfly Árpád, Mátay Mónika, Mészáros Tamás, Tamási János, dr. Tóth Edit, Veress Éva, V. Horváth Mária, Wágner Dezső. Kiadja a Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. Felelős kiadó: Földi István ügyvezető igazgató. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Felelős vezető: dr. Károly István. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 16-277. Nyomja a Szekszárdi Nyomda Vállalat. Szekszárd, Széchenyi u. 46. Tel.: 11-422. Felelős vezető: Benizs Sándor igazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkiadópostahivatalnál, a kézbesítőnél, a Posta hírlapüzleteiben és a hírlapelőfizetési és lapellátási irodáknál (HELIR), Budapest XIII., Lehel u. 10/A. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámmal. Előfizetési díj egy hónapra 115,— Ft, negyedévre 345,— Ft, fél évre 690,— Ft, egy évre 1.380,— Ft. Indexszám: III/PNL/31/TO/1989 ISSN szám: 0864-9170